

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-22999833
Konu : Soru Önergeleri (7/41813)

ACELE
7/41813 GY 125

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.03.2026 tarihli ve 1817456 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Edirne Milletvekili Sayın Ahmet Baran YAZGAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/41813 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/41813 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 5981F8D7-7965-447A-93AC-72D9D5B3409A

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**Edirne Milletvekili Sayın Ahmet Baran YAZGAN'a Ait 7/41813 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız, evlenme, boşanma ile aile ve nüfus yapısında meydana gelen değişimleri kapsamlı bir şekilde ele almakta ve bu doğrultuda gerekli tedbirleri hayata geçirmektedir.

Resmî İstatistik Programı kapsamında her beş yılda bir olmak üzere 2006 yılından itibaren Bakanlığımız sorumluluğunda gerçekleştirilen Türkiye Aile Yapısı Araştırması (TAYA) serisi ile Türkiye’de ailelerin hane halkı özellikleri, demografik bilgiler, evlilik, boşanma, ebeveynlik, aile içi ilişkiler, akrabalık ilişkileri, çalışma hayatı ve gelir, aile içi sosyal ve ekonomik destekler, sosyal hayat ve alışkanlıklar ile aile ve toplum konularındaki algı ve tutumlar hakkında bilgilerin toplanması, bunların çeşitli değişkenler açısından analiz edilmesi ve zaman içindeki değişimin belirlenebilmesine imkân sağlayacak şekilde veri elde edilmekte olup Edirne ilinin yer aldığı TR2 Batı Marmara, İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması 1. Düzey (İBBS-1) kapsamında örnekleme temsil edilmektedir. Saha araştırmasının yanı sıra TÜİK ve Bakanlığımız başta olmak üzere ilgili kurumların idari kayıt verileri de incelenerek aile ve nüfus bağlamındaki mevcut durum ve eğilimler ülke geneli, bölge ve il düzeyinde takip edilmektedir.

Aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalar Edirne’de ve ülkemiz genelinde bütüncül ve koruyucu önleyici bir anlayışla devam etmektedir. Ailenin öneminin vurgulanması, aile içindeki birlik ve beraberliğin korunması, mevcut riskler karşısında ailenin desteklenmesi, aileyi destekleyen politikaların yaygınlaştırılması amacıyla 2025 yılı Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından “Aile Yılı” olarak ilan edilmiştir. Yıl boyunca ailenin korunması ve güçlendirilmesine yönelik ekonomik fayda sağlayacak, farkındalığı artıracak ve ailelerin sosyo-kültürel gelişimine katkı sağlayacak 19 bini aşkın faaliyet düzenlenmiştir. Aile Yılı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarla yılın, yalnızca tematik bir yıl olmanın ötesine geçerek aile bilincini toplumun her kesiminde pekiştiren, aile değerlerini gündelik yaşama taşıyan ve aile olmanın kıymetini her platformda görünür kılan güçlü bir toplumsal harekete dönüşmesi sağlanmıştır. Aileye dair yürütülen bu kapsayıcı yaklaşım, kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplumun iş birliğiyle bütüncül bir yapıya kavuşturularak; toplumun temel taşı olan ailenin güçlenmesine kalıcı katkılar sunmuştur. Aile Yılında ivme kazanan çalışmaların uzun vadeli ve bütüncül bir politika çerçevesinde yürütülmesi amacıyla 2026/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 2026-2035 dönemi “Aile ve Nüfus 10 Yılı” ilan edilmiştir.

Bu doğrultuda nüfus politikalarının ülke genelinde eşgüdüm içerisinde ve bütüncül bir yaklaşımla oluşturulmasını ve daha etkin uygulanmasını sağlamak, demografik yapıdaki gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek üzere 25 Aralık 2024 tarihinde yayımlanan 172 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Nüfus Politikaları Kurulu oluşturulmuştur. Kurulun başkanlığını Cumhurbaşkanı Yardımcısı yapmaktadır. Kurul çalışmaları kapsamında Kurul üyesi kurumlar ve ilgili kurumların üst düzey temsilcilerinin katılımıyla aile ve nüfus yapısında meydana gelen değişimler ele alınmaktadır.

14 Nisan 2025 tarihinde gerçekleştirilen Nüfus Politikaları Kurulu toplantısında, aile ve güçlü nüfus yapısının oluşturulmasına yönelik olarak “Mevzuat”, “Çalışma Hayatı”, “Eğitim”, “Ekonomik Teşvikler”, “Sağlık” ve “İletişim ve Farkındalık Oluşturma” başlıklarında altı çalışma grubu oluşturulmuştur. Söz konusu çalışma gruplarında nüfus politikalarına ilişkin ulusal stratejimizi oluşturmak amacıyla somut öneriler üzerinde çalışmalara devam edilmektedir.

25 Aralık 2024 tarihinde yayımlanan 172 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlığımıza bağılı olarak Aile Enstitüsü kurulmuştur. Enstitü;

- Aile yapısının ve değerlerinin korunması, güçlendirilmesi, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakını, gazi ve gazi yakını ile ilgili politikalarına veri oluşturmaya yönelik tüm faaliyetlerini kapsayan araştırmaları yürütmek,
- Süreklilik arz eden, ulusal ve stratejik nitelikte olan araştırma faaliyetlerini sektörler ve disiplinler arası bir yaklaşımla yürütmek,
- Panel, boylamsal ve periyodik araştırmalar gibi uzun süren ve büyük örneklem üzerinde çalışma gerektiren araştırmaları yürütmek.
- Demografik değişimler ve eğilimler ile bunların aile yapısı üzerindeki olası etkilerini ve sorun alanlarını belirlemek üzere bilimsel araştırma ve veri analizi yapmak,
- Ulusal ve uluslararası düzeydeki bilimsel literatür ve araştırmaları izlemek, değerlendirmek, raporlamak ve sosyal hizmet modeli oluşturmak,
- Bilimsel araştırma ve veri analizi ile ilgili faaliyetlerine ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile iş birlikleri geliştirmek,

gibi hususlar ile görevlidir.

Bununla birlikte, 15 Mayıs 2024'te yayımlanan "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu ve 2024/6 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)" ilan edilmiş olup anılan eylem planı, küresel riskler ve demografi, refah, sosyal politika ve hizmet, dijitalleşme ve çevre olmak üzere beş temel amaç çerçevesinde yapılandırılmıştır. Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanları ile Diyanet İşleri Başkanının yanı sıra ilgili Bakanlık ve kurum/kuruluşunun temsilcilerinin yer aldığı Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Koordinasyon Kurulu aracılığıyla eylem planının etkin takibine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca, il koordinasyon kurulları aracılığıyla il eylem planları da uygulanmaktadır.

Bakanlığımız hizmetlerinin tek çatı altında sunulduğu Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM), ailelere ve fertlere yönelik koruyucu, önleyici, destekleyici, iyileştirici sosyal hizmet çalışmalarını ilgili paydaşlarla iş birliği halinde sunmaya devam etmektedir. Edirne ilinde bulunan Havsa, Lalapaşa, Süloğlu, Uzunköprü, Meriç, Enez ve İpsala SHM'leri aracılığıyla gerekli sosyal hizmet müdahaleleri, koruyucu önleyici çalışmalar ve danışmanlık/rehberlik/yönlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve aile bireylerinin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmetleri yürütülmektedir. Çiftleri evlilik hayatına hazırlamak amacıyla iletişim, hukuk ve sağlık konularını içeren Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları olarak edinebilmeleri için eğitim ve iletişim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık olmak üzere 5 alandan ve 28 modülden oluşan Aile Eğitim Programı (AEP) kapsamında çalışmalar devam etmektedir. AEP'in yanı sıra anne babaların kendi potansiyellerini ve güçlü yönlerinin farkına varmalarını sağlamak, çocuklarıyla olan etkileşimini ve aile içi iletişimi güçlendirmek, ebeveynlik ile ilgili olumlu tutum ve davranışları desteklemek ve değişime yönelik aile odaklı pratikleri hayata geçirmek amacıyla Modüler Aile Eğitim Programı da uygulanmaktadır. Program, "Kendini Bilmek", "Doğum Önceden Ergenliğe Gelişim", "Aile İçi İletişim", "Çocuk Yetiştirme Tutumları", "Çocuk Yetiştirmede Güçlendirici Yaklaşımlar", "Sosyal Medya, Dijital Oyunlar ve Bilişim

Araçları", "Okul Hayatı ve Çocuk" ve "Geleceğe Sağlam Adımlar" olmak üzere 8 ana modül; "Olumlu Ebeveynlik Becerileri", "İşlevsel ve Yılmaz Aile Olabilmek", "Riskli Fark Etmek: İhmal ve İstismar" ve "Yeni Bir Ülkede Ebeveyn Olmak" olmak üzere 4 ek modülünden oluşmaktadır. Program, en fazla 30 kişilik gruplara tutum ve davranış değişikliğini destekleyecek şekilde kapalı oturum olarak 9 ila 12 hafta süresince verilebildiği gibi daha geniş katılımcı kitlesine açık oturum olarak seminer şeklinde de verilmeye uygun hazırlanmıştır.

Aile Danışmanlığı hizmeti, Aile Danışmanlığı, Evlilik Öncesi Danışmanlık, Boşanma Süreci Danışmanlığı ve Bireysel Danışmanlık olmak üzere 4 temel başlık altında gerçekleştirilmekte ve 81 ilde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerindeki meslek personeli aracılığı ile ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu hizmet ile aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak hedeflenmektedir.

Aile yılında aileler için dijital bir rehber olma özelliği taşıyan "İlk Öğretmenim Ailem Mobil Uygulaması" hayata geçirilmiştir. Bu uygulama ile anne babaların olumlu ebeveynlik tutum ve becerilerine sahip olmalarını desteklemek, sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı sağlamak, anne babaların çocuklarının sağlıklı gelişimlerindeki rolünü güçlendirmek amaçlanmaktadır. Ayrıca, uygulama kapsamında vatandaşlarımızdan iletilen sorular uzmanlarımız tarafından cevaplanmaktadır. Uygulama marketlerden ücretsiz olarak indirilebilmektedir.

Aile ve Gençlik Fonu kapsamında "Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi" aracılığıyla yuva kuracak gençlerimiz hem maddi olarak hem de eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile desteklenmektedir. Projedeki 200-250 bin TL tutarındaki kredide, 2 yılı ödemesiz ve faizsiz 48 ay vade söz konusudur. Proje kapsamında imzalanan iş birliği protokolleriyle çeşitli sektörlerde çiftlere yönelik değişen oranlarda indirimler de sunulmaktadır. Proje kapsamında ilk çocuğuna sahip olan ailelerin geri ödemelerinin 12 aylık taksiti hibe edilerek kalan kısmı 12 ay ertelenmekte; ikinci çocuğunu kucağına alan ailelerinin ise kalan tüm geri ödemeleri hibeye dönüştürülmektedir.

Diğer taraftan TÜİK tarafından Mart 2026 itibarıyla yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus, 2025 yılında 9 milyon 583 bin 59 kişi olarak açıklanmıştır. Tek kişilik yaşlı hane halklarının toplam hane halkı içindeki oranı %6.8 iken bu oran Edirne'de %10.2'dir.

Ülkemizin yaşlanma alanındaki temel yaklaşımı; yaşlı bireylerin aileleri ve yakınlarıyla birlikte, bulundukları çevrede, aktif ve sağlıklı yaşlanma çerçevesinde yaşlanma sürecini geçirmelerini sağlamaktır. Bu doğrultuda politika ve stratejilerin belirlenmesi, sosyal hizmet faaliyetlerinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için gerekli çalışmalar hak temelli bakış açısıyla, farklı yaşlı profillerinin farklı ihtiyaçları gözetilerek birey odaklı olarak yürütülmektedir. Bakım ihtiyacı olan yaşlılara kurumsal bakımın yanı sıra, evde bakım yardımı ve gündüzlü bakım hizmetleri gibi toplum temelli bakım hizmetleri bütünleşik olarak sunulmaktadır. Bu kapsamda; yaşlı kişileri huzurlu bir ortamda korumak, bakmak ve bu kişilerin sosyal ve psikolojik gereksinimlerini karşılamak amacı ile kurulan Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerimizde ilgili yönetmelik doğrultusunda hizmet verilmektedir.

Bakanlığımız tarafından yaşlı bireylerin bakımdan sağlığa, istihdamdan erişilebilir çevreye, her alanda haklarını etkin kullanmalarını sağlayarak, yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar ile artan yaşlı nüfusunun ihtiyaçlarına yönelik hizmet planlamaları sürdürülmektedir.

2026 yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programında yer alan 200 kişi kapasiteli Edirne Huzurevi inşaatı devam etmektedir. Bunun yanı sıra 100 kişi kapasiteli Edirne Keşan Huzurevi ve Yaşlı Bakım Merkezi yatırım programına alınmış olup işlemleri devam etmektedir.

Diğer taraftan evde bakım yardımı arz ve talep odaklı bir sosyal yardım modelidir. Evde Bakım Yardımı Yönetmeliği 5 inci maddesinin birinci fıkrasına göre engelli bireyin evde bakım yardımından yararlanması için;

- Hanede ikamet eden tüm bireylerin her ne ad altında olursa olsun her türlü gelir toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının, asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olması,
- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca bakıma ihtiyacı olan engelli bireyin (m) bendinde belirtilen koşulları sağlayan son tarihli sağlık raporuna sahip olması,
- Günlük hayatın alışılmış, tekrar eden gereklerini önemli ölçüde yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyeceğinin heyet tarafından bakım raporuyla tespit edilmesi gerekmektedir.

İlgili mevzuatta belirtilen şartları sağlayan bireyler evde bakım yardımından yararlanabilmektedir. Edirne'de yaşayan 60 yaş ve üzeri bireylerden 902'si evde bakım yardımından faydalanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYD) aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda 2022 sayılı Kanun gereğince 65 yaşını doldurmuş, sosyal güvencesi olmayan ve kendisi ile eşi dikkate alınmak suretiyle kişi başına düşen ortalama aylık geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan Türk vatandaşları Yaşlı Aylığından faydalanabilmektedirler.

Bununla birlikte 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine göre 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun, 60/c-1 ve 60/c-3 kapsamındaki genel sağlık sigortalısı sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin hastane, ilaç, reçete, optik katılım payı muhteviyatında ödedikleri katılım payı SYD Vakıfları tarafından söz konusu kişilere geri ödenmektedir.

Ayrıca yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın; ev temizliği ve kişisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik geliştirilen Ulusal VEFA Programı kapsamında ihtiyaç sahibi olup kişisel bakımlarını ve zaruri ihtiyaçlarını karşılayamayan yaşlı ve engelli vatandaşlarımız ve ağır kronik hastalığı nedeniyle kendi öz bakımını yerine getiremeyen vatandaşlarımız ikamet ettikleri evlerinde program kapsamındaki hizmetlerden faydalandırılmaktadır.

Bu kapsamda tematik ve kapsayıcı sosyal yardım programları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız desteklenmekte olup Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programlarına ilişkin detaylı bilgiler ve veriler Bakanlığımız internet sitesinden ve faaliyet raporlarından takip edilebilmektedir.